

Umowa bankowego rachunku *escrow*

Rachunki *escrow*¹ są od dawna popularnym na świecie produktem bankowym. W Polsce dopiero zyskują na znaczeniu, co należy ocenić pozytywnie z tego względu, że jest to instrument, który w sposób względnie tani i szybki minimalizuje ryzyko niewykonania danej umowy. Ryzyko to jest zwykle główną przeszkodą w rozwoju krajowej oraz międzynarodowej wymiany handlowej. Niemniej konstrukcja prawna rachunku *escrow* jest skomplikowana i dlatego warto przedstawić jego modelowe funkcjonowanie na poszczególnych etapach – od zawarcia umowy aż po jej wygaśnięcie.

JAN SZUSZKIEWICZ

Rachunek *escrow* przydaje się tam, gdzie istnieje potrzeba zabezpieczenia **umowy wzajemnej o podwyższonym ryzyku nienależytego wykonania**. Dotyczy to umów obrotowych, w ramach których odpłatnie nabywa się rzeczy albo świadczenia wyspecjalizowanych usług, a które opiewają na znaczne sumy pieniężne lub które zawierane są między nieznanymi sobie stronami. W praktyce są to głównie umowy sprzedaży w handlu międzynarodowym oraz umowy zawierane online, a także umowy sprzedaży nieruchomości lub oprogramowania komputerowego². Zabezpieczenie takiej umowy w ramach rachunku *escrow* polega na tym, że kupujący wpłaca umówioną sumę pieniędzy na rachunek *escrow* w umówionym banku, który wypłaca ją sprzedawcy dopiero i tylko wówczas, gdy ten spełni wszystkie warunki umowy *escrow*, a zwłaszcza gdy wykona należycie swoje świadczenie. W przeciwnym wypadku kwota ta jest zwracana kupującemu.

Geneza rachunku *escrow* oraz jego funkcje

Powierzanie osobom trzecim cennych przedmiotów w celu zabezpieczenia danej umowy miało miejsce w obrocie prawnym od niepamiętnych czasów. Jednakże rachunki *escrow* w nowoczesnym kształcie zostały zinstytucjonalizowane po raz pierwszy dopiero w latach trzydziestych XX w. w USA

¹ Nazwa *escrow* pochodzi od starofrancuskiego słowa *escrowe*, oznaczającego zwój, jednakże swojego nowożytnego, depozytarnego znaczenia nabrała dopiero pod koniec XIX w. Słownik internetowy Dictionary.com, hasło: *escrow*.

² M. Polasik, K. Maciejewski, *Innowacyjne usługi płatnicze w Polsce i na świecie*, Materiały i studia NBP, nr 241, s. 60, Warszawa 2009.